

การเกณฑ์ทหารกับใบรับรองแพทย์ในประเทศไทย

การเกณฑ์ทหารเป็นสิ่งที่ผู้คนในประเทศไทยคุ้นเคยมาช้านาน ที่พลเมือง “ชาย” ของรัฐไทยจะต้องไปเข้ารับการเกณฑ์ทหารในฐานะที่เป็นหน้าที่ประการหนึ่งอย่างเคร่งครัดและยากที่จะหลีกเลี่ยง ทว่า ใบรับรองแพทย์ในฐานะวัตถุที่มีอำนาจรับรองความจริงตามวาทกรรมการแพทย์นั้นได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในกระบวนการดังกล่าว ในบทความนี้ ผู้เขียนต้องการสำรวจมุมมองทางสังคม-การเมือง ตลอดจนมุมมองทางเศรษฐกิจในโลกทุนนิยมของการเกณฑ์ทหาร และอภิปรายถึงบทบาทของใบรับรองแพทย์ในกระบวนการดังกล่าวภายในประเทศไทย เพื่อเผยให้เห็นการทำงานของอำนาจวาทกรรมการแพทย์ในอีกบริบทหนึ่งที่ไม่ถูกกล่าวถึงมากนัก

สังคม-การเมืองของการเกณฑ์ทหาร

แนวคิดของการเกณฑ์ทหารแพร่กระจายครั้งแรกในช่วงหลังการปฏิวัติฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 ซึ่งส่งผลให้เกิดการให้ความสำคัญกับหลักคิดว่าด้วยสิทธิพลเมืองโดยรัฐ อันสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบศักดินา (Feudalism) ที่ยึดมั่นในการตั้งอำนาจไว้กับชนชั้นสูงซึ่งเป็นคนกลุ่มเล็ก ให้กลายเป็นระบบสาธารณรัฐ (Republic) ที่ยึดมั่นในหลักคิดว่าด้วยความเท่าเทียมของผู้คนในรัฐ อันทำงานอย่างสอดคล้องกับอุดมการณ์ชาตินิยม (Nationalism) ในขณะนั้น แนวคิดการเกณฑ์ทหารในช่วงแรกจึงวางอยู่บนความชอบธรรมในฐานะสิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยให้ทุกคนสามารถเข้าถึงยุทธโรปกรณ์เพื่อมีบทบาทในการปกป้องความมั่นคงของชาติจากระบบศักดินาแบบเก่า รวมถึงปกป้องความมั่นคงทางทรัพยากรและอุดมการณ์ อันเป็นส่วนประกอบของความชอบธรรมทางการเมือง (Political legitimacy) สำหรับการเกณฑ์ทหารอีกด้วย การให้ผู้คนเข้าถึงเทคโนโลยีทางการทหาร ส่งผลให้อาณาภพความรุนแรงและระยะเวลาของสงครามทวีคูณขึ้น จนเกิดสภาวะที่สังคมและเศรษฐกิจภายในรัฐต่าง ๆ ถูกระดมเพื่อสงครามอย่างเต็มที่ เส้นแบ่งระหว่างความเป็นนักรบและพลเรือนจึงเจือจางลงเรื่อย ๆ ในสมัยหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในภายหลังยังเกิดการสรรค์สร้างระบบ “ทหารอาชีพ” (ทหารประจำ) ขึ้น เพื่อแทนที่การผูกขาดความเป็นผู้นำทางการทหารของชนชั้นสูงตามลักษณะโครงสร้างทางสังคมเดิม แม้สิ่งดังกล่าวจะขัดแย้งกับแนวคิดเรื่องความเท่าเทียมในการมีส่วนร่วมในความมั่นคงก็ตาม การเกณฑ์ทหารแพร่หลายออกไปในหลายดินแดน โดยเฉพาะในทวีปยุโรป แม้บางดินแดนได้รับอิทธิพลจากอุดมการณ์ของการปฏิวัติฝรั่งเศสโดยตรง แต่ดินแดนโดยส่วนใหญ่มักนำแนวคิดการเกณฑ์ทหารมาใช้ด้วยเหตุผลในเชิงประสิทธิภาพในการรวบรวมกำลังพล อุดมการณ์ที่ขับเคลื่อนการเกณฑ์ทหารจึงทยอยเปลี่ยนผ่านจากอุดมการณ์ความเท่าเทียมและการมี

ส่วนร่วมของประชาชน กลายเป็นเป็นอุดมการณ์ชาตินิยมเป็นหลักในภายหลัง ผู้คนจึงกลายเป็นเครื่องมือทำสงครามอย่างเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ

จากสภาวะข้างต้น แทนที่จากมุมมองความมีส่วนร่วมของประชาชน การเกณฑ์ทหารนั้นถูกมองเป็นภาระผูกพันที่ผู้คนที่ปฏิบัติตามมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงไม่อาจคงความเป็นสัญลักษณ์แห่งเอกภาพของพลเมืองดังที่เคย ทั้งนี้ แม้อุดมการณ์ชาตินิยมจะถดถอยลงตามเวลาเช่นกัน แต่อุดมการณ์ดังกล่าวยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญเบื้องหลังการเกณฑ์ทหารท่ามกลางการเติบโตของรัฐสมัยใหม่ในฐานะการยืนยันทางการเมืองของผู้คนต่อรัฐ ในภายหลัง การบังคับเกณฑ์ทหารนั้นทยอยเสื่อมถอยลงและถูกแทนที่ด้วยระบบสมัครใจจากเหตุสภาวะ “วิกฤติความชอบธรรม (Crisis of legitimacy)” ของการเกณฑ์ทหาร ที่เป็นผลสืบเนื่องจากการต่อต้านการครอบงำของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง และการบังคับเกณฑ์ทหาร อันส่งผลให้เกิดแนวโน้มความต้องการกองทัพที่มีขนาดเล็กลง เปี่ยมด้วยอารยะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะมากขึ้น รวมถึงแนวโน้มความต้องการปรับเปลี่ยนให้กองทัพกลายเป็นกองทัพทหารอาชีพอย่างเต็มรูปแบบ การสูญเสียความน่าดึงดูดใจของการเกณฑ์ทหารนั้นเกิดขึ้นบนความรู้สึกของผู้คนต่อการเกณฑ์ทหารที่เปลี่ยนไป จากเดิมที่เคยเป็นดั่งสะพานเชื่อมการมีส่วนร่วมของผู้คนต่อรัฐ กลายเป็นช่องทางที่รัฐใช้ยึดครองสังคมของพลเรือน รัฐที่สูญเสียความชอบธรรมต่อประชาชนจึงได้ลดทอนภาพลักษณ์ความเป็นสิทธิและเกียรติยศของการเกณฑ์ทหาร ให้กลายเป็นภาระหน้าที่ที่รัฐบีบบังคับให้พลเมืองต้องกระทำ ลักษณะดังกล่าวดำเนินไปอย่างขัดแย้งกับอุดมการณ์ปัจเจกนิยม (Individualism) อัตนัยนิยม (Subjectivism) และสุขารมณ์นิยม (Hedonism) ท่ามกลางความเป็นสังคมแบบพหุนิยม (Pluralistic society) ที่มากขึ้นในสังคมสมัยใหม่ โดยเฉพาะในสังคมที่มีความเป็นอุตสาหกรรมขั้นสูงมากขึ้นเรื่อย ๆ แนวโน้มดังกล่าวมีความเข้มข้นมากที่สุดในช่วงกลางทศวรรษ 1970 ด้วยบริบททางสังคม-การเมืองระหว่างชาติมหาอำนาจที่อ่อนคลายลง อุดมการณ์ชาตินิยมที่ถดถอย

การก่อเกิดขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสันติ และความต้องการในตลาดแรงงานที่มากขึ้น (การใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม ถูกให้ค่ามากกว่าการถูกบังคับเป็นทหาร) ส่งผลให้บทบาทความเป็นสถาบันที่สำคัญแห่งชาติและความเป็นตัวแทนจากภาคสังคมของการเกณฑ์ทหารในช่วงปลายทศวรรษดังกล่าวถดถอยลง กองทัพของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกพึ่งพาการบังคับเกณฑ์ทหารลดลงไปเรื่อย ๆ ผู้คนมีความฝักใฝ่การมีส่วนร่วมกับกองทัพในทางอ้อมผ่านการจ่ายภาษี มากกว่าการจ่ายยอมถูกบังคับเป็นทหาร ความต้องการต่อทหารในสังคมได้เปลี่ยนลักษณะไปในเชิงปฏิบัติการมากกว่าในเชิงอุดมการณ์ การเมือง หรือวัฒนธรรม (แม้แรงขับในกลุ่มเหล่านี้ยังไม่อันตรธานไปเสียทีเดียว) การรับประกันความมั่นคงของชาติในระยะหลังถูกกระทำบนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นหลักมากขึ้น เช่น การทำข้อตกลงระหว่างรัฐในรูปแบบต่าง ๆ และการสนับสนุนภารกิจพิทักษ์สันติขององค์การสหประชาชาติ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ในการสงครามท่ามกลางยุคสมัยใหม่นั้นเปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับการมีจำนวนกำลังทหารที่มาก เช่นเดียวกับอุตสาหกรรม

สมัยใหม่ที่ไม่ต้องการแรงงานจำนวนมากในสายพานการผลิต เนื่องจากทั้งกองทัพและโรงงานต่างมุ่งไปในแนวทางพึ่งพาฝีมือของนักเทคนิคหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเป็นหลัก มากกว่าการพึ่งพากำลังทางกายภาพของมนุษย์เป็นสำคัญอย่างแต่ก่อน (Joenniemi 1985)

การเกณฑ์ทหารกับระบบทุนนิยม ชาติ และความเป็นพลเมือง

ในยุคสมัยใหม่ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ วิธีการผลิตถูกเปลี่ยนไปเป็นสภาวะที่พลเมืองส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชนชั้นแรงงานที่ต้องทำงานภายใต้การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ การถดถอยลงของการเกณฑ์ทหารเกิดขึ้นในยุคสมัยใหม่ที่ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจเฟื่องฟู โดยหลักการแล้ว การจ้างแรงงานเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในฐานะทหาร รวมถึงการเกณฑ์ทหาร จำเป็นต้องใช้งบประมาณที่สูงขึ้น เพื่อแก่งแย่งแรงงานที่มีทักษะจากตลาดแรงงาน และจ่ายค่าจ้างแก่ทหารที่ถูกเกณฑ์เพื่อชดเชยค่าเสียโอกาสในชีวิต (โดยเฉพาะในยุคสมัยที่เกิดความแพร่หลายของสวัสดิการรัฐ เช่น สวัสดิการการศึกษา เงินประกันสังคม ค่าชดเชยการว่างงาน ฯลฯ อันเป็นเครื่องมือในการรักษาความมั่นคงของทุนนิยม ตามแนวคิดของจอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ [John Maynard Keynes] หลังค.ศ. 1929 (แก๊งกิจ กิติเรียงลาภ 2561)) งานทางการทหารจึงกลายเป็นงานที่มีความเป็นพลเรือนมากขึ้น ทั้งนี้ บ่อยครั้ง มีข้อถกเถียงจากกลุ่มทหารอาชีพถึงความคุ้มค่าในการเกณฑ์ทหาร โดยพวกเขาเห็นว่า ทหารที่ถูกเกณฑ์ซึ่งไม่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องนั้นไร้ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อทหารเกณฑ์ถูกนำไปใช้งานกับเทคโนโลยีทางการทหารขั้นสูง ทหารเกณฑ์จึงมักได้รับมอบหมายภาระงานทั่วไปที่ไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะเฉพาะมากนัก ต่างกับทหารอาชีพที่จะได้รับหน้าที่ดูแลยุทธโศภรณ์ที่ซับซ้อนกว่า สภาวะที่เกิดการแบ่งแยกทหารเกณฑ์ออกจากปัจจัยทางการทหารดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความแปลกแยก (Alienation) ในหมู่ทหารเกณฑ์ จากการได้รับผิดชอบภาระที่ไม่น่าหลงใหล ซ้ำซาก และสามารถเข้าถึงยุทธโศภรณ์ได้อย่างจำกัดกว่าทหารอาชีพ

กล่าวได้ว่า การเกณฑ์ทหารในบริบทปัจจุบันของไทย จัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการบังคับใช้แรงงานในฐานะทหารที่กระทำต่อมวลชนขนาดใหญ่อย่างสัมพันธ์กับการรวมศูนย์กลางอำนาจไว้ที่รัฐส่วนกลางอย่างเคร่งครัด ภายใต้ความเป็นรัฐชาติ (Nation-state) อันนำมาสู่มนต์ศักดิ์ความเป็นพลเมือง (Citizenship) การเกณฑ์ทหารจึงดำรงอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับรัฐในฐานะหน้าที่หนึ่งของพลเมือง (ศิวัช ศรีโภคางกุล และ เทอดศักดิ์ ไปจันทิก 2560) ปัจจุบันมีประเทศไม่ต่ำกว่า 60 ประเทศที่ยังคงมีการบังคับเกณฑ์ทหาร สำหรับประเทศไทย (World Population Review 2024) แล้ว การบังคับผู้ที่รัฐถือให้เป็น “ชาย” ให้เข้ารับการเกณฑ์ทหารเป็นไปโดยกฎหมายพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2497) เมื่ออายุถึงเกณฑ์เข้ารับการคัดเลือก ด้วยวิธีการบังคับสุ่ม (จับฉลากใบดำ-ใบแดง) ให้รับราชการทหารตามจำนวนที่กองทัพต้องการ (ในกรณีที่ไม่ได้สมัครด้วยตนเอง)

การบังคับเกณฑ์ทหารกลายเป็นสถาบันทางสังคมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสร้างผลกระทบต่อมหาศาลกับผู้ถูกบังคับใช้แรงงานในฐานะทหาร ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียอิสรภาพในการกำหนดชีวิตของตนเอง และโอกาสในความเจริญก้าวหน้าของตนเองเคยมีอยู่หรือขาดเสียไปแล้ว นอกจากนี้ยังมีคำครหาอีกมากมายเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้มีอำนาจต่อทหารเกณฑ์ในฐานะผู้ถูกบังคับใช้แรงงาน ดังเช่นในประเทศไทย ที่เกิดการนำพลทหารไปบังคับใช้แรงงานในงานอื่น ๆ ที่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวของบางกลุ่มคน ซึ่งเป็นการบังคับใช้แรงงานบนจุดประสงค์อื่นที่ไม่ได้ถูกอ้างถึงอย่างเป็นทางการ อย่างการนำทหารเกณฑ์ไปเป็นทหารรับใช้ส่วนตัวสำหรับครอบครัวของนายทหารระดับสูงพลเมือง (ศิวัช ศรีโสภากุล และ เทอดศักดิ์ ไปจันทิก 2560) หรือเป็นพนักงานประกอบธุรกิจของกองทัพ เช่น พนักงานปั้มน้ำมัน พนักงานสนามกอล์ฟ ที่ผ่านมา มักมีประเด็นข้อกล่าวหาถึงการเอื้อผลประโยชน์ต่อองคาพยพกลุ่มทุนที่มีสายสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจระดับสูงในกองทัพ (พุด 2567) ฯลฯ รวมถึงการกระทำที่เป็นผลพวงจากวัฒนธรรมพิตการพิศดารผิดมนุษย์ในกองทัพ เช่น การบังคับให้ล่วงละเมิดทางเพศ การซ้อมทรมาน การลงโทษที่ไม่ได้สัดส่วน การดูแลทหารผู้น้อยอย่างต่ำกว่ามาตรฐาน (พุดชัย เกาพงษ์ ม.ป.ป.)

ใบรับรองแพทย์กับการเกณฑ์ทหารในประเทศไทย

ด้วยเหตุที่การกลายเป็นทหารเกณฑ์ในประเทศไทยไม่เป็นที่ดึงดูดและดูเหมือนจะไม่สร้างความก้าวหน้าในชีวิต ใบรับรองแพทย์ได้เข้ามามีบทบาทในการหลีกเลี่ยงการเกณฑ์ทหาร โดยเฉพาะในประเด็นข้อยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับสภาวะทางสุขภาพ กระบวนการเกณฑ์ทหารในประเทศไทยได้แบ่งกลุ่มคนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีร่างกายสมบูรณ์ดี (จะต้องรับการคัดเลือกเป็นทหารตามปกติ) 2) กลุ่มที่ร่างกายไม่สมบูรณ์ดี แต่ไม่ถึงทุพพลภาพ (จะถูกเรียกเข้ารับการคัดเลือกเมื่อกลุ่มที่ 1 มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการคัดเลือก) 3) กลุ่มที่ร่างกายไม่แข็งแรงพอหรือป่วย ซึ่งบำบัดให้หายใน 30 วันไม่ได้ (จะได้รับการยกเว้นการเข้าร่วมเกณฑ์ทหารในปีนั้น ๆ และจะได้รับการยกเว้นการบังคับเข้าร่วมเกณฑ์ทหารอย่างถาวร หากได้รับการยืนยันเป็นบุคคลในกลุ่มนี้ติดต่อกัน 3 ปี) และ 4) กลุ่มที่พิการทุพพลภาพ มีโรคที่ไม่สามารถรับราชการทหารได้ (จะได้รับการยกเว้นการบังคับเข้าร่วมเกณฑ์ทหารอย่างถาวร) การคัดแยกกลุ่มคนทั้ง 4 กลุ่มจะถูกกระทำโดยคณะกรรมการที่ลูกกองทัพแต่งตั้งในวันที่มีกำหนดการเกณฑ์ทหารประจำปี โดยพิจารณาจากผลการตรวจวินิจฉัยโรคหรือสภาวะทางกายและจิตใจโดยแพทย์ไว้อย่างเจาะจง ด้วยรายงานการวินิจฉัยตามวาทกรรมการแพทย์ที่ถูกระบุไว้ว่าไม่เป็นที่ต้องการของกองทัพ กระบวนการตรวจวินิจฉัยจะต้องเกิดขึ้นภายในสถานพยาบาลเพียงบางกลุ่ม ที่ได้รับการระบุว่าได้รับความเชื่อถือโดยกองทัพให้สามารถออกใบรับรองแพทย์เพื่อจุดประสงค์ดังกล่าว (โรงพยาบาลค่ายกาวิละ ม.ป.ป.)

ในเงื่อนไขนี้เอง ที่ใบรับรองแพทย์อันมีลักษณะคัดแยกกระหว่างความมีสุขภาพที่ดีและสุขภาพที่ไม่ดีของผู้คนตามวาทกรรมการแพทย์ ได้เข้ามามีบทบาทในฐานะเครื่องมือบังคับใช้แรงงาน

ถึงแม้ใบรับรองแพทย์จะมีบทบาทในการช่วยยืนยันถึงสถานะทางกายและจิตใจตามวาทกรรมการแพทย์ที่กองทัพเชื่อถือ ด้วยการระบุว่าบุคคลใดบ้างที่ไม่เป็นที่ต้องการของกองทัพ ผ่านการที่กองทัพมีอำนาจกำหนดรายนามการวินิจฉัยสถานะทางสุขภาพตามวาทกรรมการแพทย์ที่ใช้เป็นเกณฑ์สำหรับยกเว้นการเกณฑ์ทหารโดยตรง สามารถระบุกลุ่มของสถานพยาบาลผู้ออกใบรับรองแพทย์ที่จะได้รับความเชื่อถือ ตลอดจนมีอำนาจในการแต่งตั้งกรรมการพิจารณาคัดแยกกลุ่มคนทั้ง 4 กลุ่มออกจากกัน แต่เงื่อนไขดังกล่าวย่อหมายถึงการคัดแยกให้ได้มาซึ่งกลุ่มคนสุขภาพดี และเหมาะสมในการนำมาบังคับใช้แรงงานในฐานะทหาร (โดยเฉพาะผู้คนในกลุ่มที่ 1) อันเป็นการรับประกันคุณภาพของแรงงานที่จะนำมาบังคับเป็นทหารด้วยเช่นกัน โดยที่ผู้ถูกบังคับใช้แรงงานเหล่านั้นไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใด ๆ

แต่ทว่า ในบางครั้งการใช้ใบรับรองแพทย์เพื่ออ้างถึงสถานะหรือคำวินิจฉัยทางการแพทย์ เพื่อให้ได้รับการยกเว้นจากการบังคับเกณฑ์ทหาร ก็ยังคงเป็นประเด็นที่ถูกถกเถียงถึงการเป็นช่องทางที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่ถือครองทรัพยากรมากกว่าคนส่วนใหญ่ในสังคม จากการมีโอกาสเข้าถึงทางเลือกให้ตนเองได้รับการวินิจฉัยทางการแพทย์ตามเกณฑ์เพื่อให้ได้รับการยกเว้นจากการบังคับเกณฑ์ทหาร ไม่ว่าจะการวินิจฉัยเหล่านั้นจะเป็นความจริงตามวาทกรรมการแพทย์หรือไม่ก็ตาม (ศิริวัช ศรีโกคางกุล และ เทอดศักดิ์ ไปจันทิก 2560) ดังตัวอย่างที่ปรากฏในสังคม เช่น การที่ดารารหรือนักแสดงถูกตั้งแง่ต่อการใช้ใบรับรองแพทย์ยืนยันการเป็นโรคหอบหืดเพื่อให้ได้รับการยกเว้นจากการเกณฑ์ทหาร (MGR Online 2559) (จีอบปีเคเค 2563) การเกิดประโยชน์ล่อเลียนภาวะ “กะเทยวันเดียว” ซึ่งมีนัยสื่อถึงความพยายามของบางกลุ่มคนให้แพทย์รับรองว่าตนมีภาวะเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำหนด (Gender Identity Disorder) เพื่อเลี่ยงการเข้าสู่กระบวนการเกณฑ์ทหาร โดยบุคคลนั้น ๆ อาจไม่ได้มีลักษณะเข้าข่ายเกณฑ์ดังกล่าว (ไทยรัฐ 2560) ฯลฯ

กล่าวโดยสรุป ใบรับรองแพทย์ในฐานะวัตถุแห่งความจริงตามวาทกรรมการแพทย์ได้เข้าไปมีบทบาทในกระบวนการเกณฑ์ทหารของประเทศไทย ในฐานะเครื่องมือคัดแยกคุณสมบัติทางสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้คน เพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพจากกระบวนการบังคับใช้แรงงานในฐานะทหารผู้รับใช้ชาติ บนอุดมการณ์ชาตินิยมตามแบบรัฐสมัยใหม่ ที่เปลี่ยนรูปมาจากกลไกอันเป็นช่องทางแห่งสิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติในอดีต ซึ่งถดถอยลงพร้อมกับความชอบธรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางข้อถกเถียงถึงความไร้ประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับยุคสมัย เป็นไปอย่างเอื้อประโยชน์และรักษาสถานะเดิมแก่ชนชั้นนำ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบมหาศาลที่เกิดกับตัวผู้ถูกบังคับใช้แรงงานและผู้คนในสังคม ในขณะเดียวกัน อำนาจของวาทกรรมการแพทย์ที่กระทำการผ่านการรับรองความจริงของใบรับรองแพทย์ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยคัดแยกและมอบอภิสิทธิ์แก่ผู้คนบางกลุ่มที่มีทรัพยากรมากพอให้หลุดพ้นจากความเสี่ยงที่เกิดจากการต้องเข้าร่วมกระบวนการบังคับใช้แรงงานหมู่ดังกล่าวอีกด้วย

ผู้เขียน

นาวินริติ จารุประทัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

References

- MGR Online. (2559). *โรคระบาดในฤดูเกณฑ์ทหาร! "หอบหืด" หรือ "ปอดแตก" ?!* สืบค้น 28 เมษายน 2567 สืบค้นจาก <https://mgronline.com/live/detail/9590000035110>
- World Population Review. (2024). *Countries with Mandatory Military Service 2024*. สืบค้น 28 เมษายน 2567 สืบค้นจาก <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/countries-with-mandatory-military-service>
- Joenniemi, P. (1985). THE SOCIO-POLITICS OF CONSCRIPTION; ON THE BACKGROUND OF A LATENT CRISIS. *Current Research on Peace and Violence*, 8(3/4), 137-142.
- เก่งกิจ กิติเรียงลาภ. (2561). "เราทุกคนคือศิลปิน" : ทุนนิยมความรับรู้ และสังคมวิทยาว่าด้วยแรงงานอวดฤ. ใน *Autonomia: ทุนนิยมความรับรู้ แรงงานอวดฤ และการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 71-114). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- จ๊อบบีเคเค. (2563). *โดนด่าและไม่เลิก ผนเดชน์ อวสานหอบหืด*. สืบค้น 28 เมษายน 2567 สืบค้นจาก <https://www.jobbk.com/variety/detail/1326>
- ไทยรัฐ. (2560). *รวมวิถีหลบเกณฑ์ทหาร เรียนนอก หอบหืด กะเทยวันเดียว แบบนี้ก็ได้หรือ?* สืบค้น 28 เมษายน 2567 สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/scoop/908585>
- พุดมีชัย เกาพงษ์. (ม.ป.ป.). ปัญหากฎหมายการเรียกพลเมืองเข้ารับราชการทหารกองประจำการ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- พุด. (2567, 25 มีนาคม). *หน่วยงานที่ทำธุรกิจได้ทุกอย่าง (กองทัพไทย) feat. ส.ส.จิรัฏฐ์ [วีดีโอ]*. ใน พุดมาก Podcast. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=wV5wmt1osYs>
- โรงพยาบาลค่ายกาวิละ. (ม.ป.ป.). *คำอธิบายและกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจเลือกทหาร รพ.ค่ายกาวิละ*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ศิวัช ศรีโกคางกุล, และ เทอดศักดิ์ ไปจันทิก. (2560). การเกณฑ์ทหารกับการทรมาน และการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อทหารเกณฑ์ในประเทศไทย: บทวิเคราะห์จากมุมมองหนังสือรัฐศาสตร์ไม่ฆ่า. *วารสารนิติสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 10(2), 47 - 80.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2497). *พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.